

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 28.5.2020
VN/13250/2020-MMM-1

Lausunto koskien hallituksen esitystä metsityksen tukemisen määräaikaiseksi laiksi

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (jatkossa ELY-keskus) on vastaanottanut maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyynnön koskien hallituksen esitystä eduskunnalle metsityksen tukemisen määräaikaiseksi laiksi. Lakiehdotuksella kannustettaisiin yksityisiä maanomistajia metsittämään muita kuin peltoalueita ja muuta kuin metsämaata. Kyseeseen tulisivat niin sanotut joutoalueet. Lain tavoitteena on lisätä metsityksen tukemisella metsäpinta-alaa ja hiilinieluja luonnon monimuotoisuutta heikentämättä. Maataloustuotannossa olevia tai ympäristöarvoiltaan merkittäviä alueita ei siten metsitettäisi. Toisaalta kuitenkin peltoalueita, jotka ovat jääneet kokonaan aktiivisen viljelytoiminnan ulkopuolelle esimerkiksi niiden heikon viljelykunnan vuoksi, olisi mahdollista metsittää.

ELY-keskuksen lausunto

Esityksen tavoitteena on lisätä metsäpinta-alaa ja hiilinieluja vuositasolla noin 2000–3000 hehtaarilla. Metsitystuen edistämät toimenpiteet ovat hyödyllisiä ilmastonmuutoksen torjunnassa, kun samalla huomioidaan ympäristö- ja luonnonarvot. Tukijärjestelmän eri vaiheissa tulee huolehtia kustannustehokkaasta toiminnasta sekä viranomaistahojen riittävästä resurssoinnista.

Esityksen mukaan tukijärjestelmän täytäntöönpano tulee eniten vaikuttamaan ELY-keskusten toimintaan sen tehtävien lisääntyessä. Metsitystuen myöntämisen edellytyksistä pääosa olisi sellaisia, joissa edellytettäisiin ELY-keskuksen asiantuntemuksen käyttämistä. ELY-keskuksen olisi otettava kantaa metsityshakemuksen osalta sen

edellytyksistä luonnon monimuotoisuuteen, maatilojen rakenteen kehittämiskysymyksiin, avoimen maaseutumaiseman säilyttämiseen, rajanvetoon maatalousmaan ja ei-maatalousmaan välillä sekä kaavarajoitteisiin. Lisäksi tulisi tarkastella kohteen soveltuvuutta vesitalouden kannalta sekä mahdollisia ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevia kysymyksiä.

ELY-keskus toteaa, että yleisesti ottaen joutoalueiden metsitys on kannatettavaa, mutta tapauskohtaisesti tulee kiinnittää huomiota mm. luonnon monimuotoisuuteen ja vesiensuojeluun, sekä varmistaa ELY-keskusten mahdollisuus ohjata ja valvoa toimintaa. Kattavaa paikkatietoaineistoa, jonka avulla voitaisiin arvioida metsitystoimenpidekohteita monimuotoisuuden ja luonnonarvojen kannalta, ei ole. Tämä kasvattaa resurssitarvetta, sillä monet kohteet saattavat vaatia esimerkiksi maastokäynnin alueen arvioimiseksi. Päivittyvät paikkatietoaineistot ja -analyysit (mm. HELMI-ohjelman perinnebiotooppien päivitysinventointi) helpottavat arviointia, mutta eivät todennäköisesti tule poistamaan paikan päällä tehdyn arvioinnin tarvetta.

Lakiehdotuksen mukaan on harkittu, voitaisiinko metsitystuen myöntämisen edellytysten yksityiskohtaisemmalla määrittelyllä rajata pois esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden osalta tiettyjen kohteiden lausunnon antamisen tarve. Tällaisia kohteita olisivat esimerkiksi entiset turvetuotantoalueet, joissa lakiehdotuksen mukaan ELY-keskuksen lausuntoa tästä asiakokonaisuudesta ei tarvittaisi. ELY-keskus toteaa, että monet entiset turvetuotantoalueet sijoittuvat herkille vesistöalueille. Tällöin myös entisten turvetuotantoalueiden metsityksessä tulee käyttää tapauskohtaista harkintaa. Esimerkiksi alueen vesien johtaminen saattaa vaatia uusia järjestelyjä ja ne voidaan turvetuotannon päätyttyä johtaa ilman tehokkaita vesiensuojelurakenteita alapuolisiin vesistöihin. Mikäli asia tulee ilmi vasta ELY-keskukselle tehtävän ojitusilmoituksen yhteydessä, voi tämä johtaa ristiriitoihin viranomaisten tekemien vaikutusarvioiden välillä. Käytöstä poistuvien turvetuotantoalueiden kohdalla tulee myös tapauskohtaisesti harkita, onko alue syytä ennallistaa takaisin kohti suoekosysteemiä, jolloin lakiehdotuksen tavoitteet hiilinieluista täyttyisivät kustannustehokkaasti. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus huomauttaa, että huomattava osa Suomen turvetuotantoalueista (erityisesti pienet alle 10 hehtaarin tuotantoalueet) sijoittuu Pohjalaismaakuntiin ja tämä tulee todennäköisesti vaikuttamaan myös resurssitarpeisiin. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kohdalla arvio lisäresursseista on noin 1 htv, joka jakautuu Y- ja E-vastualueille.

Ennen lain voimaantuloa on viranomaistahojen syytä varmistaa tehokas yhteistyö sekä varmistettava esimerkiksi metsitystuen myöntämisen edellytykset hakemusten ja niistä annettavien lausuntojen käsittelyn sujuvoittamiseksi. Ennakoon kysymyksiä herättää esimerkiksi turvepeltojen metsitykset, jotka saattavat vaatia kunnostusojituksia ja tätä kautta voivat aiheuttaa merkittäviä päästöjä vesistöön. Kunnostusojitus laskee turvemaiden pohjaveden pintaa, mikä nopeuttaa hiilen

vapautumista ilmaan hajotustoiminnan kiihtyessä. Tällöin lakiehdotuksen ilmastotavoitteet saattavat heikentyä.

Luonnonsuojeluyksikön päällikkö Leena Rinkineva-Kantola

Ylitarkastaja Toni Etholén

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti

Tämä asiakirja KEHA/2338/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/2338/2020 har godkänts elektroniskt

Etholén Toni 19.08.2020 14:07

Rinkineva-Kantola Leena 19.08.2020 15:30